

Interaccions socio-ambientals durant l'Holocè: estructuració, ocupació i dinàmiques del territori a la conca del riu Ter a partir de l'arqueologia del paisatge (TerAmAr)

Prospeccions a Bellcaire d'Empordà

Investigador/s principal/s: Josep M. Palet

Investigador/s participant/s: Hèctor A.

Orengo (University of Sheffield-URV), Arnau Garcia, Michele Matteazzi, Lúdia Colominas, Tània Polonio, M. Jesús Ortega, Esther Rodrigo, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Marta Flórez i Santiago Riera (SERP-UB)

Investigador/s col·laborador/s: Anna Bertral, Rosa Plana (Université Montpellier 3), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries) i Marta Santos (MAC-Empúries)

Dates: 01/02/2013 - 31/12/2017

Finançament: Mineco, I+D (HAR2012-39087-C02-02)

Departament de Cultura, Subvencions, en règim de concurrència no competitiva, per a projectes quadriennals de recerca en matèria d'arqueologia i paleontologia (QUAD 2014/100748)

TerAmAr és un projecte coordinat de R+D, aprovat i finançat pel MINECO pel trienni 2013-2015 (Ref. HAR2012-39087-C02-02), que consta de dos subprojectes: el primer centrat en aspectes paleoambientals, dirigit per Santiago Riera (SERP-Universitat de Barcelona), i

un segon centrat en aspectes històrics i arqueològics, dirigit per Josep Maria Palet (GIAP-ICAC). Es continuació del projecte d'R+D concedit pel MICINN pel trienni 2010-2012 titulat "Integració de dades paleoambientals i arqueològiques per a la interpretació de les interaccions climàtico-socio-ambientals en una conca del NE peninsular durant l'Holocè" (Ref. CGL2009-12676-C02-02). El projecte ha estat també aprovat pel departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya en el marc del concurs per a projectes quadriennals de recerca en matèria d'arqueologia i paleontologia per al període 2014-2017.

El projecte es planteja analitzar des de la perspectiva de l'arqueologia del paisatge els territoris com a espais culturals en totes les seves dimensions: mediambiental, social i humana. La recerca es planteja de manera pluridisciplinar i diacrònica, amb l'objectiu d'avaluar l'acció antròpica i les interaccions societat-medi al llarg del temps, analitzant variables diverses del paisatge, a través del creuament de les dades obtingudes de les diferents disciplines contemplades, paleoecològiques, històriques i arqueològiques.

El projecte coordinat té per objectiu estudiar les interaccions entre els canvis climàtics, ambientals i les societats al llarg de l'Holocè en un sector mediterrani al nord-est de la Península Ibèrica. El projecte proposa una aproximació a escala de conca (com a unitat natural i social) a partir de l'anàlisi microrregional en alta resolució de casos d'estudi distribuïts en un transecte altitudinal entre l'alta muntanya (2800 m) i la plana de l'Empordà a la zona litoral. Aquesta aproximació espacial constitueix un nou enfocament i és bàsica en la comprensió de les interaccions socio-ambientals; permet determinar el caràcter local-regional dels canvis paleoambientals i analitzar les interconnexions entre sistemes a nivell de conca, en la relació amb el règim hidrosedimentari, la mobilitat humana, complementarietat d'usos del sòl, la formació de mitjans antropitzats (paisatges culturals), demografia etc.

El projecte es basa en una aproximació multidisciplinar amb la integració de dades paleoambientals, arqueològiques i històriques. En cada un dels casos d'estudi s'analitzen descriptors ambientals (sedimentologia, geoquímica, pol·len, carbons, diatomees, crustacis, etc) en una seqüència sedimentària en medi lacustre o turbera (subprojecte I). Aquestes

dades paleoambientals s'han de correlacionar amb sèries arqueològiques i històriques procedents de l'anàlisi documental, de fotografia aèria i fotogrametria, arqueomorfologia, prospeccions extensives i intensives i topografia d'estructures, excavacions arqueològiques (sondejos de diagnòstic), i integració de dades i anàlisi amb sistemes d'informació geogràfica (SIG) (subprojecte II).